

Ejerledelse – Stærkere lederskab & bedre ejerskifte
Konference den 4. Juni 2019

Exit-processens psykologi

Ann-Louise Holten,
Institut for Psykologi, KU

Hvorfor skal det her nu handle om psykologi?

FORDI:

Exit handler om mennesker

Exit kræver handling (adfærd)

Al menneskelig adfærd drives af perceptioner (og følelser)

Det ved psykologer noget om.

Hvorfor fokuserer vi på ejerlederne?

“...exit er den proces hvorved ejerlederen i en privat virksomhed fjerner sig fra det primære ejerskab og beslutningsstrukturen i virksomheden”

(DeTienne, 2010)

Ejerlederen er exitprocessens hovedperson.

DERFOR:

Behov for at forstå psykologien bag ejerlederens barrierer og muligheder for exit.

Hvilke psykologiske faktorer er relevante for ejerledernes exitproces?

På tværs af exitstudier beskrives to psykologiske faktorer:

- Identifikation
/hvor vigtig er virksomheden for ejerlederens identitet og tilværelse?
- Behov for kontrol
/hvor vigtigt er det for ejerlederen af have kontrol med virksomheden?
- Forskningen peger på, at begge faktorer udfordres af exit.

Identifikation

Ejerlederens identitet er ofte tæt forbundet med virksomheden.

“For entreprenøren er forretningen essentielt en forlængelse af ham selv, et medium for hans personlige tilfredsstillelse og præstation over alt.”

(Levinson, 1971, p. 91)

Behov for kontrol

Behov for kontrol \neq behov for magt.

Kan være relateret til et ønske om:

- frihed,
- at tage beslutninger selv,
- se ideer bliver til virkelighed,
- være uafhængighed,
- OSV.

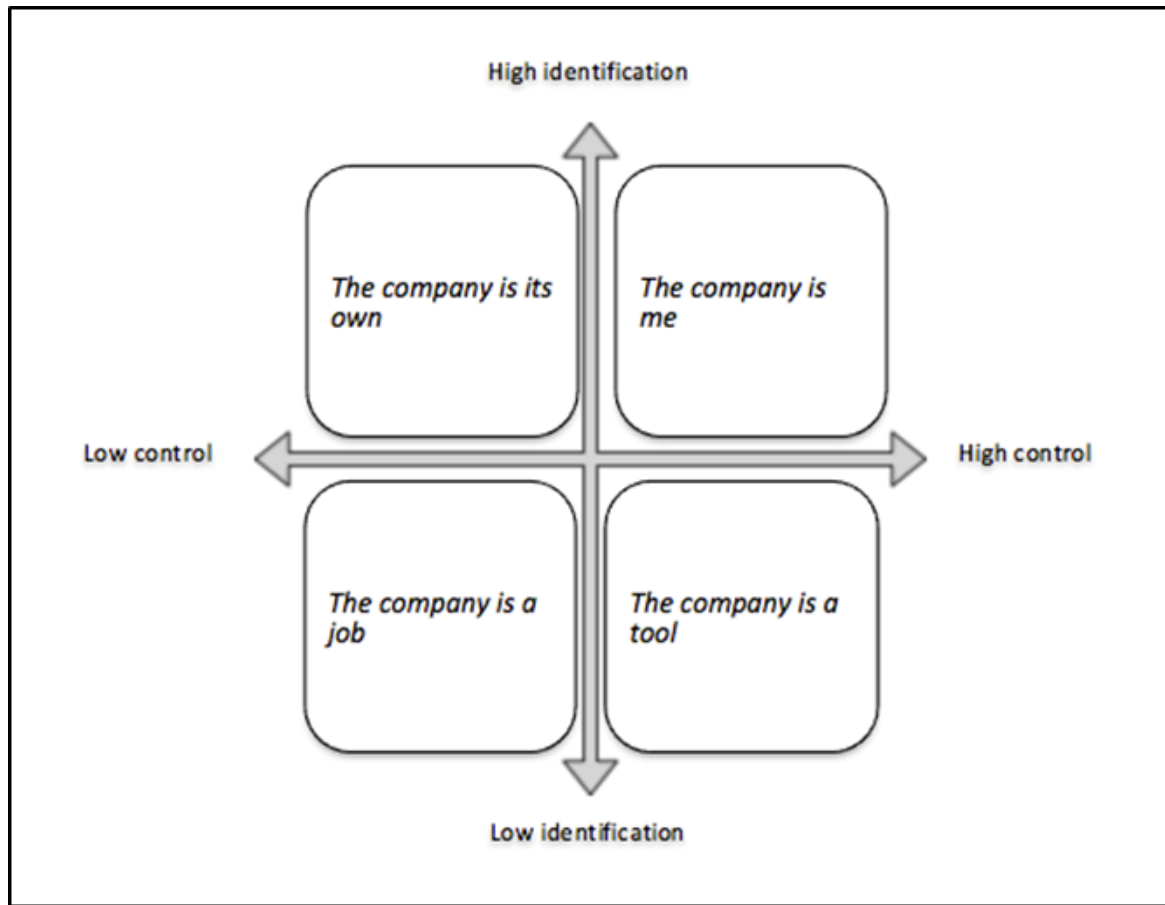
Behovet for kontrol kommer til udtryk på mange måder og i forskellige grader.

Identifikation og kontrol: EXIT BAROMETERET

Opfattelsen af virksomheden

Opfattelsen af exit

Handling

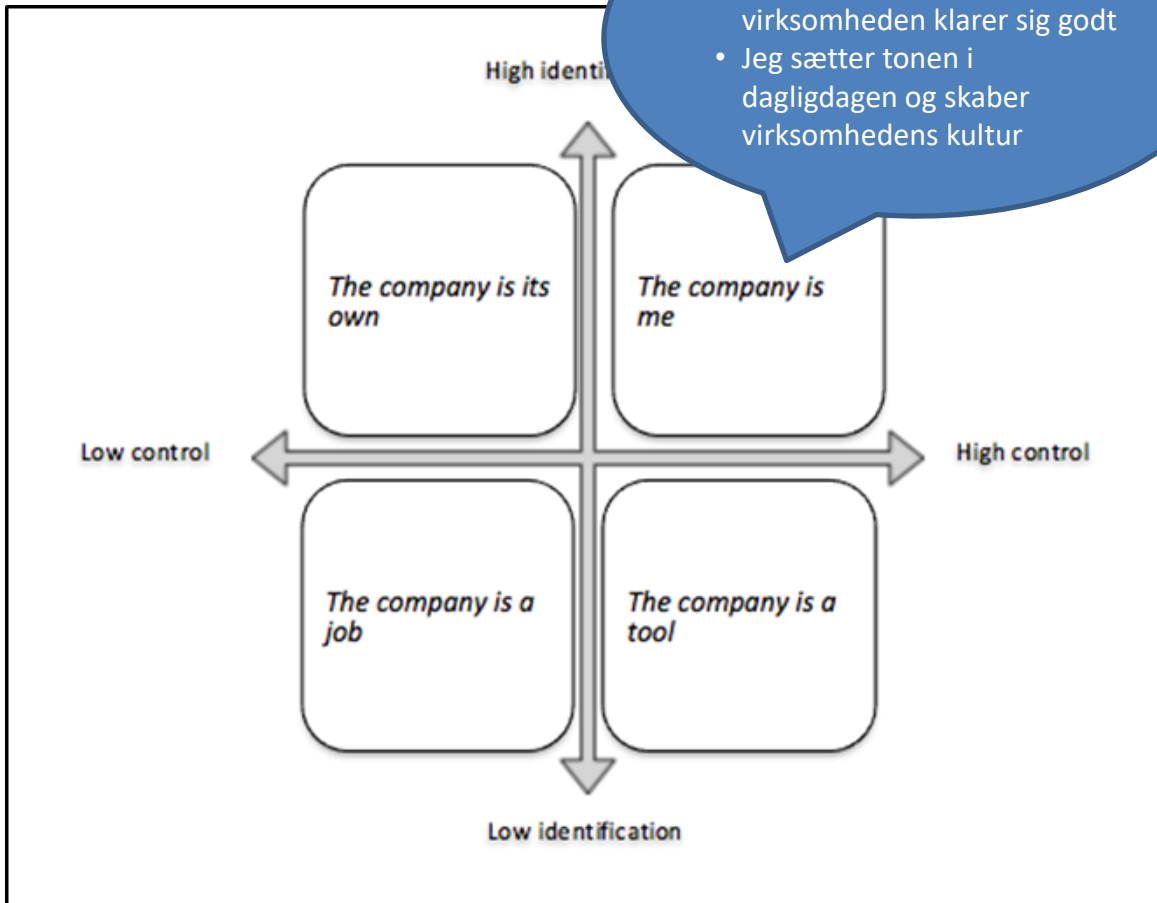
De to dimensioner i brug

- opfattelsen af virksomheden

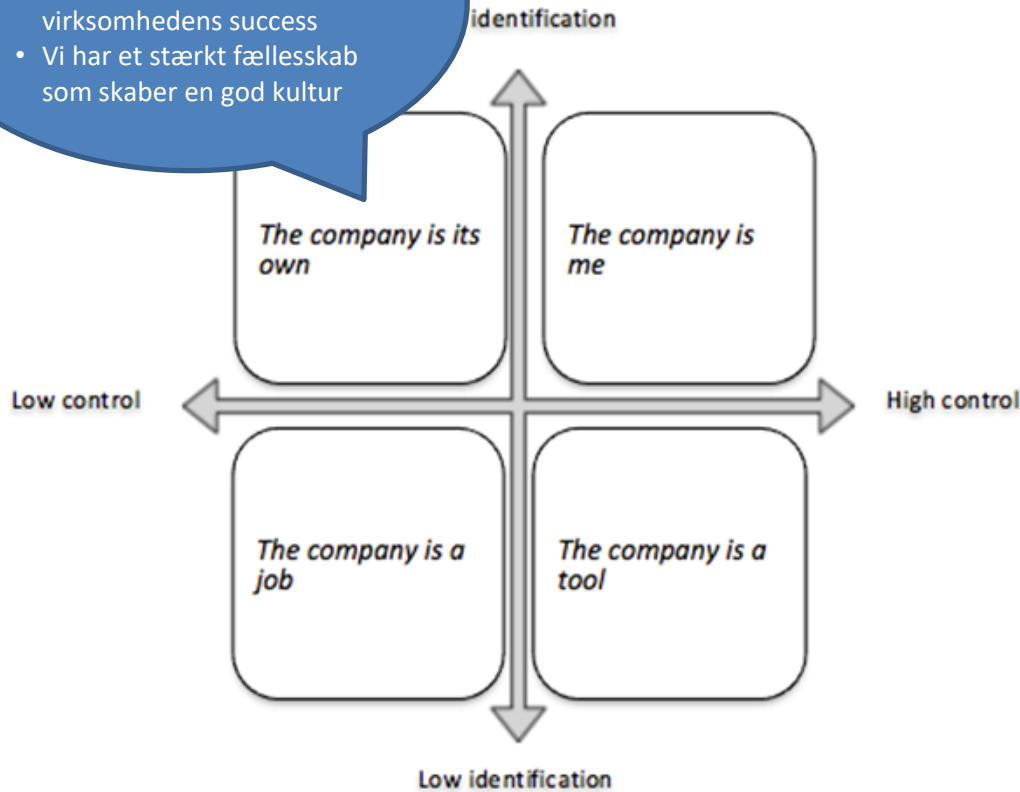
- Virksomheden er min vision
- Jeg er en succes, når virksomheden klarer sig godt
- Jeg sætter tonen i dagligdagen og skaber virksomhedens kultur

De to dimensioner i brug

- opfattelsen af virksomheden

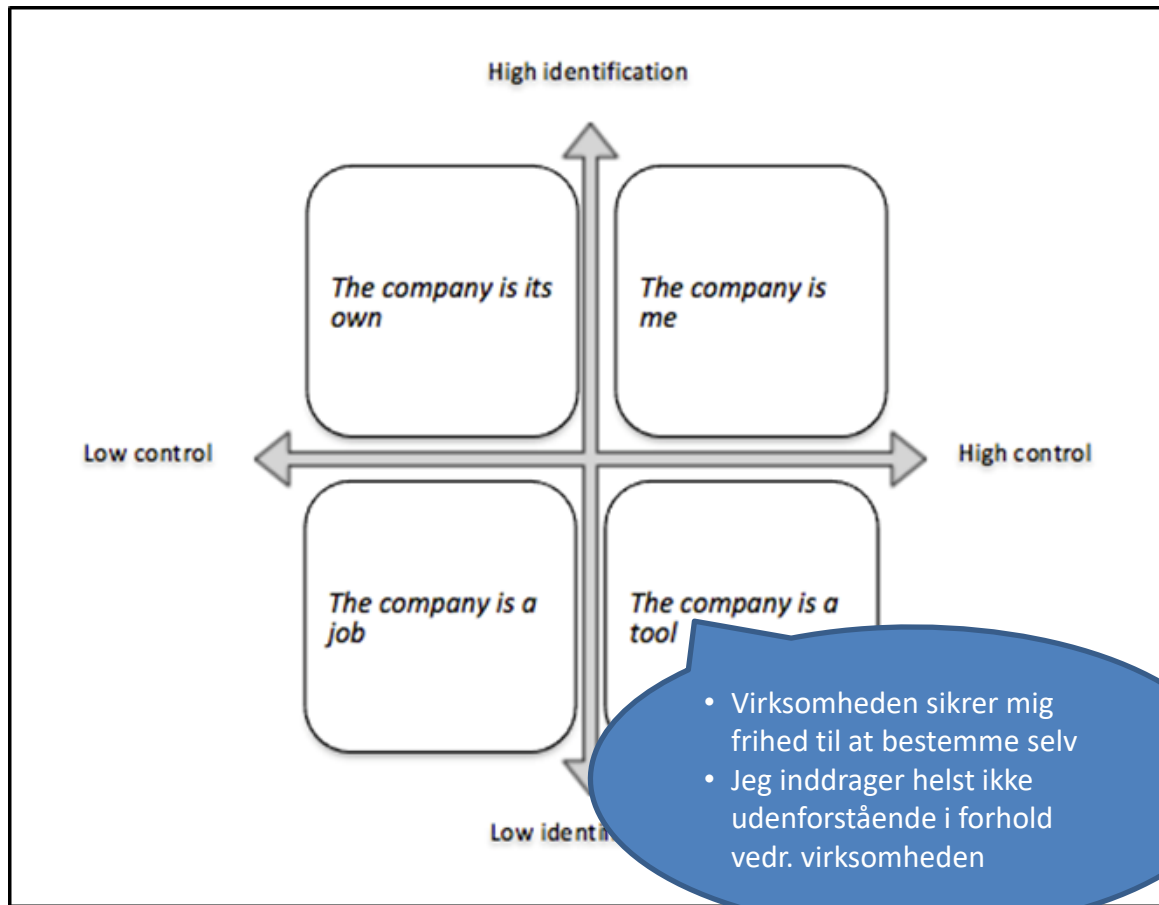

- Virksomhedens vision er afgørende
- Vi knokler sammen for virksomhedens success
- Vi har et stærkt fællesskab som skaber en god kultur

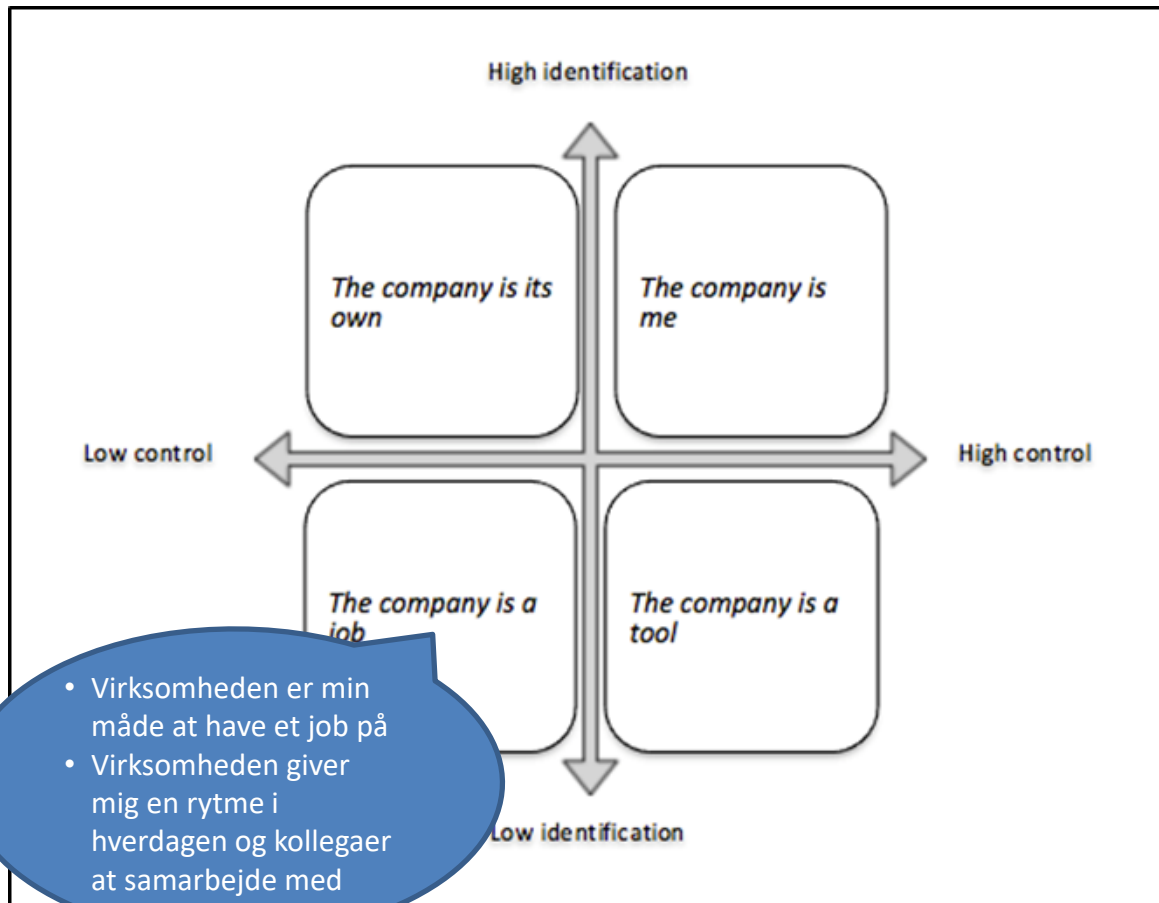
De to dimensioner i brug

- opfattelsen af virksomheden

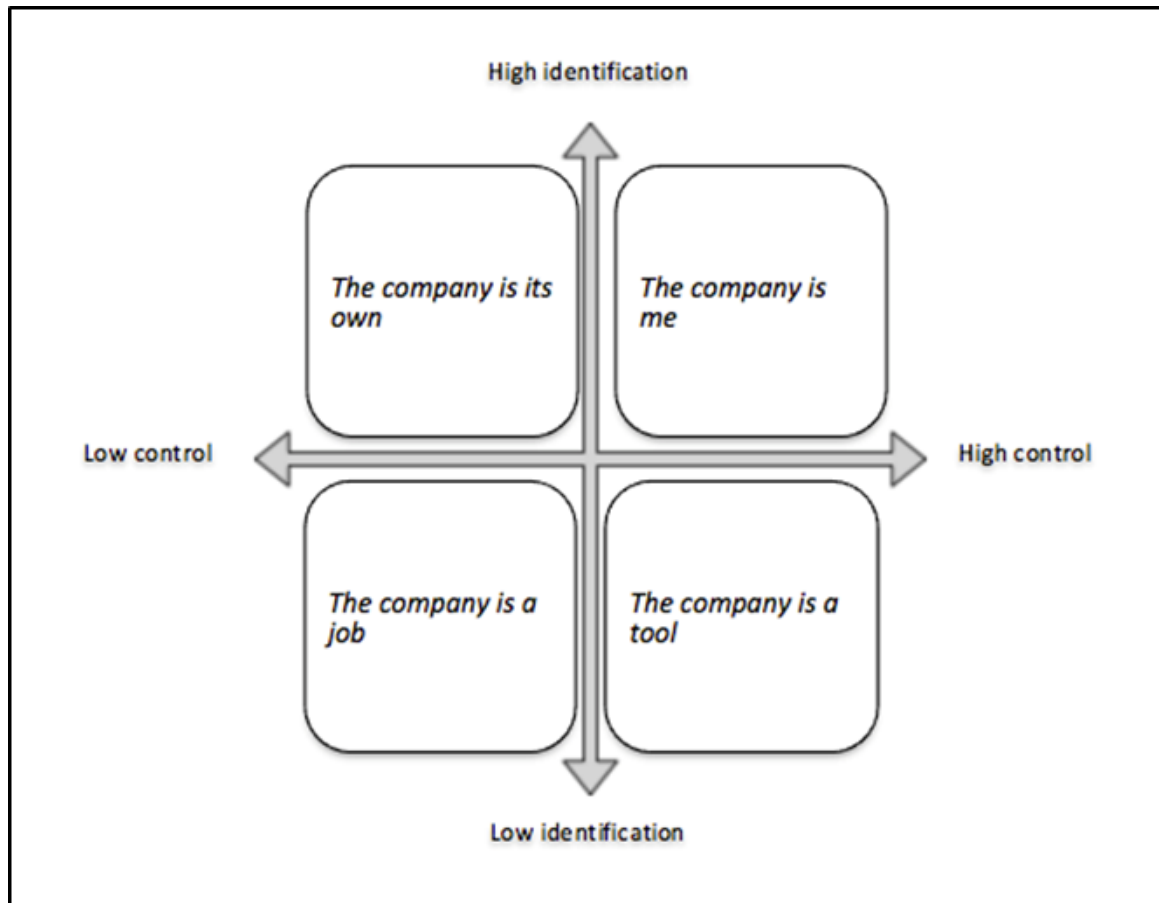
De to dimensioner i brug

- opfattelsen af virksomheden

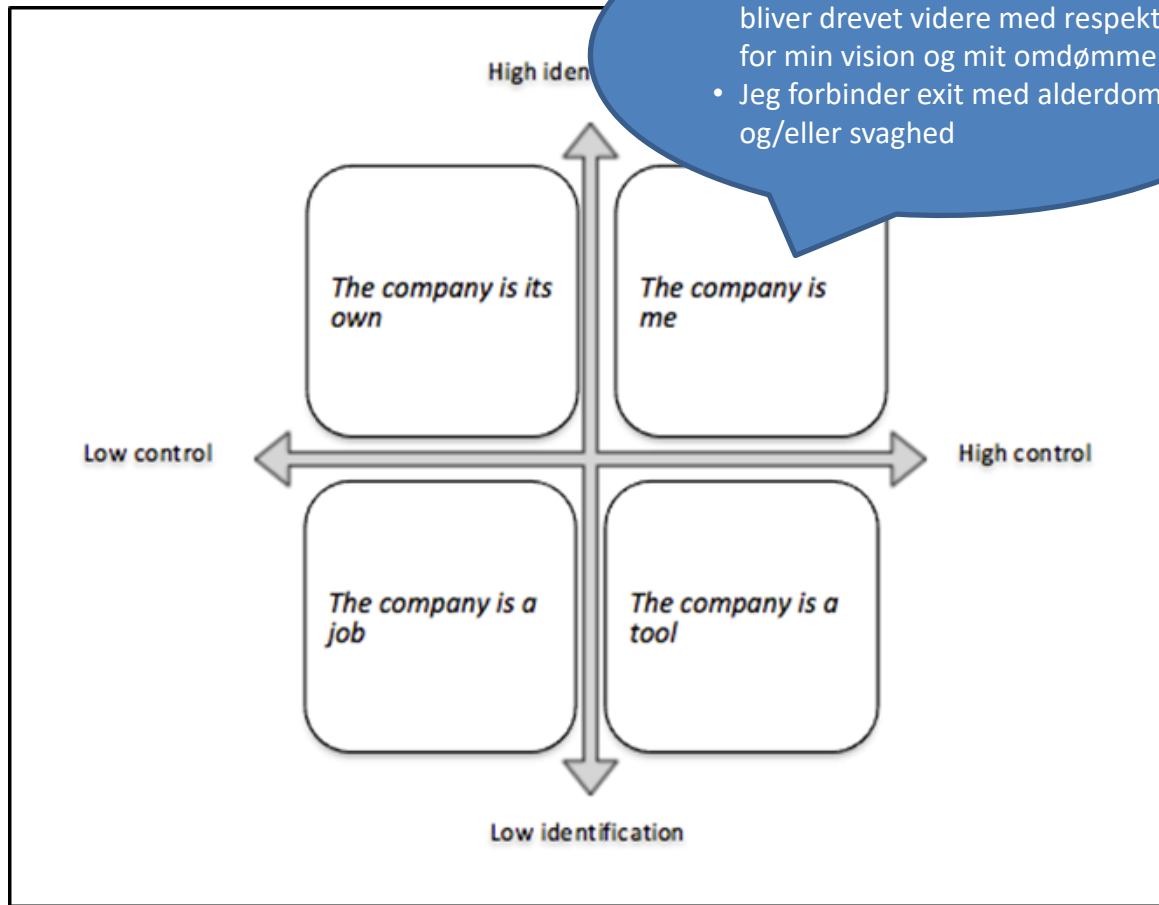
De to dimensioner i brug

- opfattelsen af virksomheden

De to dimensioner i brug

- opfattelsen af exit

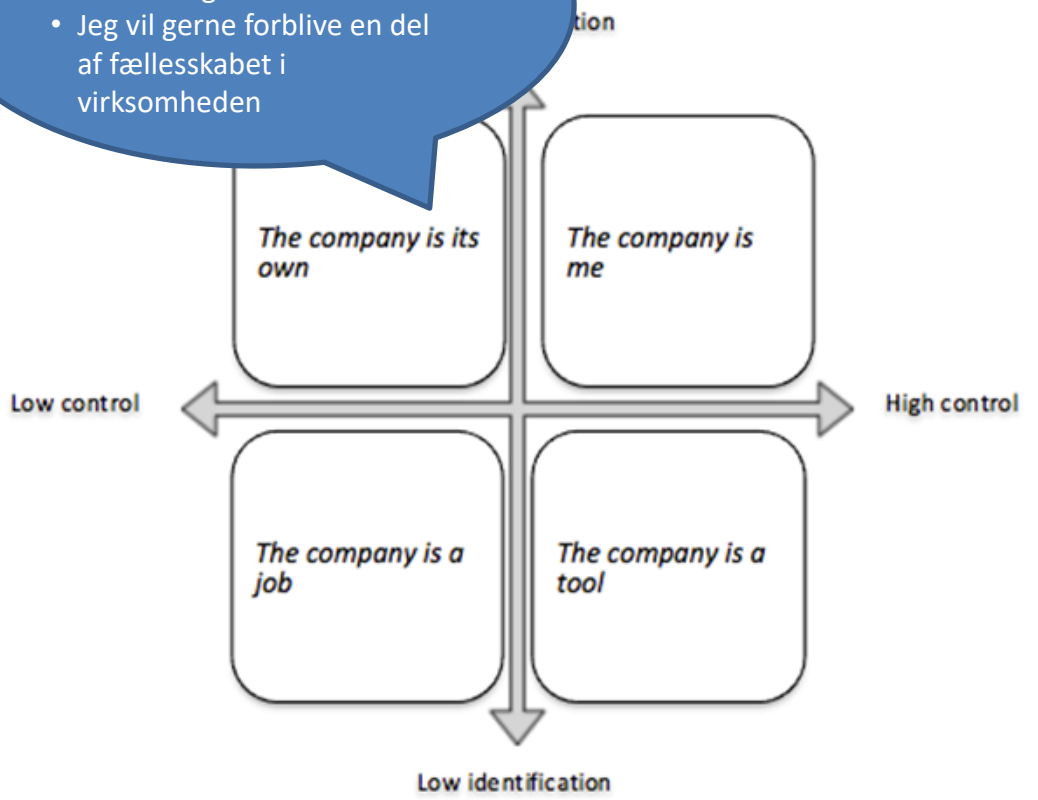

- Jeg ønsker at virksomheden bliver drevet videre med respekt for min vision og mit omdømme
- Jeg forbinder exit med alderdom og/eller svaghed

De to dimensioner i brug

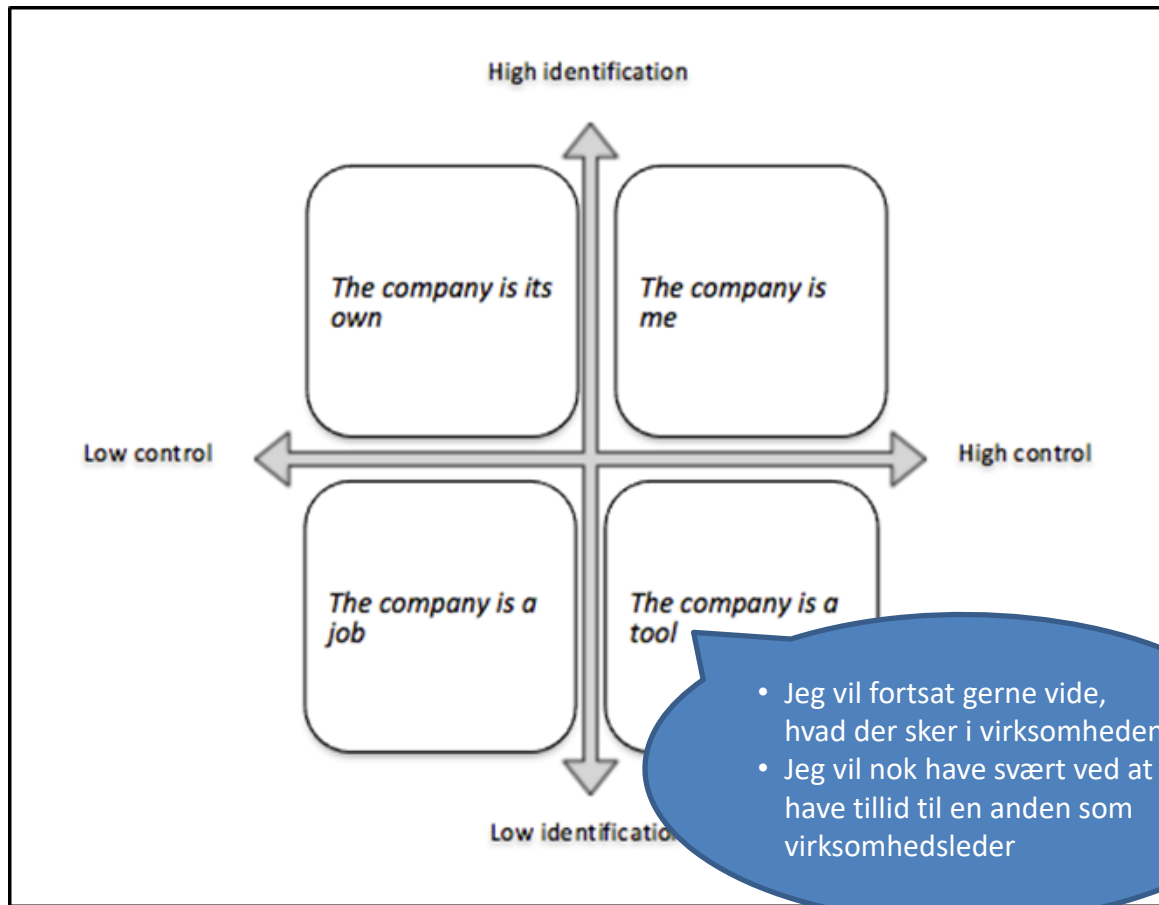
- opfattelsen af exit

- Jeg vil gerne sikre virksomhedens vision, værdier og kultur
- Jeg vil gerne forblive en del af fællesskabet i virksomheden

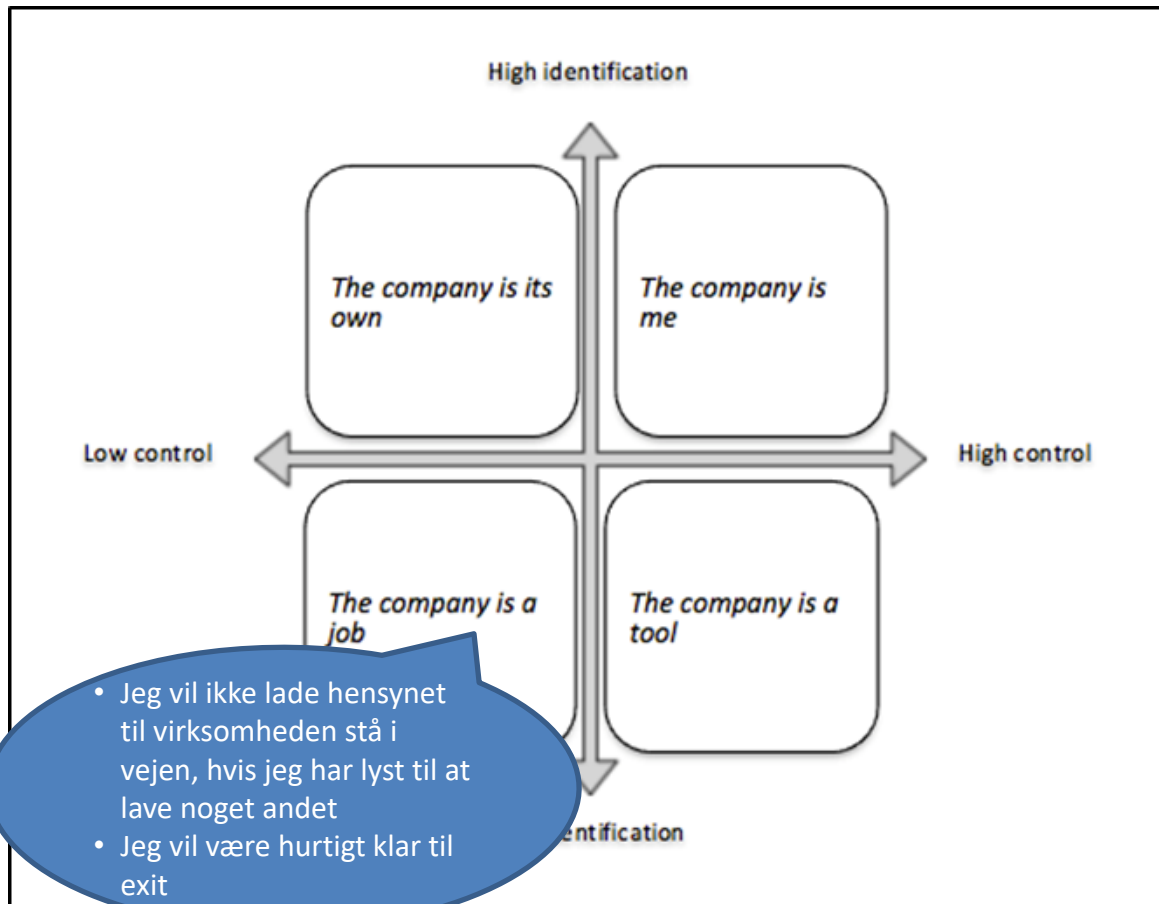
De to dimensioner i brug

- opfattelsen af exit

De to dimensioner i brug

- opfattelsen af exit

De to dimensioner i brug

- opfattelsen af exit

Hvor er barriererne og styrkerne for exit handling i barometeret?

Abstraktionsteori om psykologisk distance.

Psykologisk distance, fire dimensioner

1) Social distance

/opfattet distance mellem en selv og andre

Psykologisk distance, fire dimensioner

2) Temporal distance

/opfattet distance i tid mellem nu og fremtidige begivenheder

Psykologisk distance, fire dimensioner

3) Spatial distance

/opfattet fysisk distance mellem en selv og et objekt/begivenhed

Psykologisk distance, fire dimensioner

4) Hypotetisk distance

/opfattet sandsynlighed for at noget vil ske

Regler for abstraktionsteorien

- § Jo højere abstraktionsniveau, jo højere psykologisk distance.
- § Høj abstraktion på en dimension, sandsynligvis også høj på andre.
- § Værdi +/- afhænger ikke af abstraktionsniveau.
- § Værdiens styrke forandrer sig over tid (lav abstraktion mister styrke, høj abstraktion øges i styrke).
- § Lavt abstraktionsniveau er lettere at handle ud fra end højt.

Barometeret kan pege på exit barrierer ved at...

- Identificere ejerlederens opfattelse af virksomheden og exit.
- Identificere psykologisk distance til exit.
- Tydeliggøre hvilke barrierer for handling det medfører.

FX “virksomheden er mig” (høj identifikation og høj kontrol)

- Høj psykologisk distance til exit (langt ude i fremtiden, det sker for de andre, det er usandsynligt)
- Styrken af værdien øges over tid
- Høj abstraktion – svær handling

Barometeret kan pege på exit muligheder ved at...

- Identificere områder med lavt abstraktionsniveau (mulighed for handling).
- Påbegynde arbejde hvor abstraktionsniveauer er naturligt lavt.
- Bidrage til at sænke abstraktionsniveauet.
- Understøtte en afsmittende og lærende effekt.

Spørgsmål? Kommentarer?

ann-louise.holten@psy.ku.dk